

11.8.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Merijärven kunta

Kunnan yhteys henkilön tiedot:

- Nimi: Kari Jokela
- Nimike: kunnanjohtaja
- Sähköpostiosoite: kari.jokela@merijarvi.fi
- Puhelinnumero: 044 4776 202

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 500.000 euroa

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

Merijärven kunta sai harkinnanvaraista valtionosuutta v. 2024 yhteensä 158.000 euroa. Saatu rahoitus osoitettiin pääosin seuraaviin kohteisiin:

- Kompensoimaan valtionosuuksien romahdusta vuosien 2023-2024 aikana. Kunnan saamat valtionosuudet pienenevät yli 400.000 euroa vuodesta 2023 vuodelle 2024 johtuen sote-uudistuksen tarkistuslaskemista, joiden perusteella Merijärven kunta muuttui uudistuksen yhteydessä nettosaajasta nettomaksajaksi. Valtionosuuden romahdukseen oli pienen kunnan mahdotonta varautua erittäin lyhyellä varoitusaikalla.
- Kattamaan koulun väistötilojen kustannukset. Kuntaan on päätetty rakentaa uusi yhtenäiskoulu vanhan koulun vakavien sisäilmaongelmien takia. Merijärven kunnassa on vain yksi koulu. Sisäilmaongelmien takia osa oppilaista joutuu opiskelemaan väistötiloissa. Koulun tarvitsemien väistötilojen vuokratkustannukset ovat tällä hetkellä 71 400 €/v. + käyttökulut n. 5 000 €/v.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Uuden koulun rakentamisen aloituksen ja valmistumisen siirtyminen valituksen vuoksi

Merijärven kunnassa on toiminnassa yksi koulu, Koivupuhdon yhtenäiskoulu, jossa opiskelevat vuosiluokat 1-9. Yhteensä tiloissa on koululaisia tällä hetkellä 195 oppilasta, esikoulu toimii eri tiloissa. Vuonna 1958 valmistuneesta koulurakennuksesta löydettiin vuonna 2022 tehdyssä tutkimuksessa sisäilmaongelmia aiheuttavia puutteita ja virheitä rakentamisessa ja kunta päätti aloittaa uuden koulun suunnittelun ja rakentamisen. Kesällä 2024 koulun ensimmäinen kerros jouduttiin ottamaan pois käytöstä ja sen toiminnat siirrettiin väistötiloihin.

Uuden koulun urakoitsija valittiin keväällä 2024, mutta asiasta valitettiin markkinaoikeuteen. Tämän mukaisesti rakentamisen aloitus siirtyy valituksen takia vuodelle ja valmistuminen ja käyttöönotto saman verran. Rakentaminen oli alun perin tarkoitus aloittaa syksyn 2024 aikana, mutta rakentamaan päästään vasta loppusyksyllä 2025. Väistötilojen vuokra-aikaa joudutaan jatkamaan saman verran ja mahdollisesti hankkimaan myös uusia väistötiloja. Koulun tarvitsemien väistötilojen vuokratilaukset ovat tällä hetkellä 71 400 €/v. + käyttökulut n. 5 000 €/v.

2. Valtionosuuksien romahduksen kompensoiminen

Merijärven kunnan saamat valtionosuudet romahtivat yli 400.000 € v. 2023-2024 aikana sote-uudistuksen tarkistuslaskelmien perusteella, jolloin kunta muuttui uudistuksen yhteydessä yllättäen nettosaajasta nettomaksajaksi. Valtionosuuksien romahduksen vaikutukset ovat niin suuret, että pienen kunnan ei ole mahdollista kompensoida niitä yhden tai kahden vuoden kuluessa. Kunnassa etsitään ja toimeenpannaan koko ajan uusia säästöjä. Nämä toimenpiteet vaikuttavat kunnan talouteen täysimääräisesti kuitenkin vasta tulevien vuosien aikana ja kuluvana vuonna kunnan taloutta ei saatu käännettyä kasvu-uralle toimenpiteistä huolimatta.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Merijärven kunta on hakenut ja saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024. Korotusta haettiin ja osoitettiin uuden koulun rakentamisen viivästyisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseen sekä sote-uudistuksesta johtuvan valtionosuuksien romahtamisen takia.

Tällä hetkellä käytössä olevassa, kunnan ainoassa koulussa, on vakava sisäilmaongelma, jonka takia osa oppilaista joutuu opiskelemaan väistötiloissa. Koulun urakoitsijan valinnasta tehdyn valituksen takia koulun rakentaminen siirtyi vuodelle alkamaan kuluvana syksynä. Viivästyminen takia väistötilojen käyttöä joudutaan jatkamaan vuodelle joka aiheuttaa kunnalle merkittäviä kustannuksia.

Valtionosuuksien romahduksen vaikutukset pienen kunnan talouteen olivat niin merkittävät, että niiden korjaaminen ei onnistu vuodessa. Kunnan aloittamat säästötoimet ja muut talouden parantamiseksi tehtävät

toimenpiteet eivät ole realisoituneet vielä tämän vuoden aikana eikä kunnan taloutta saada vielä selkeästi kasvu-uralle. Säästötoimien vaikutukset näkyvät kunnan taloudessa vasta myöhemmin.

Merijärven kunnalla on suuria vaikeuksia selvitä edellä mainituista vaikeuksista.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

- Kunnan koko henkilöstö on päätetty lomauttaa kuluvan vuoden 2025 aikana. Pääosin lomautukset on jo toteutettu, mutta joidenkin yksittäisten henkilöiden osalta lomautukset jatkuvat vielä loppuvuodesta.
- Kunnan ei-lakisääteiset tehtävät (esim. avustukset) on käyty läpi ja osa niistä on päätetty lakkauttaa ja muiden osalta määrärahoja on pienennetty.
- Kunta on myynyt tarjousten perusteella metsä- ja rakennusomaisuuttaan yksityisille ostajille.
- Talousarvion 2026 ja -suunnitelman 2026-2030 raamitus on tehty tiukaksi. Hallintokunnilta edellytetään n. 3 % säästöjä ensi vuodelle.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

- Kunta on ryhtynyt kaavoittamaan tuulivoimapuistoja yhdessä alan yritysten kanssa. Kaavoituspäätökset on tehty kolmesta puistosta joista kahden kaavaluonnokset on hyväksytyt.
- Kunnan omistamien kiinteistöjen myyntiä jatketaan edelleen.
- Kunnan perimiä maksuja tarkastellaan talousarvion laatimisen yhteydessä ja korotetaan, mikäli mahdollista.
- Verojen nostoa tullaan harkitsemaan erittäin vakavasti.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

23.9.2025

Kari Jokela, kunnanjohtaja

Liitteet:

- Talousarvion toteutuma 1-6 2025